

Sygn. akt V Ca 715/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Gutkowska
Protokolant:	sekr. sądowy Julita Gałys

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S. A. z siedzibą w W.

przeciwko (...) S. A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt II C 1272/18

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 715/20

UZASADNIENIE

Pozwami wniesionymi w 50 połączonych sprawach powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. żądał zasądzenia od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwot po 600 Euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od dnia 20 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 1791/18, II C 1597/18, II C 1594/18, II C 1273/18, II C 1595/18, II C 1792/18, II C 1790/18, II C 1600/18, II C 1604/18, II C 1797/18)

- od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 1740/18, II C 1753/18, II C 1746/18, II C 1745/18, II C 1748/18, II C 1593/18, II C 1741/18, II C 1586/18, II C 1589/18, II C 1749/18, II C 1739/18, II C 1602/18, II C 1603/18, II C 1601/18, II C 1750/18)

- od dnia 31 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 1747/18, II C 1742/118, II C 1588/18II C 1584/18, II C 2103/18, II C 1752/18, II C 1751/18, II C 1587/18, II C 2102/18)

- od dnia 13 lutego 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 1598/18, II C 1585/18)

- od dnia 16 lutego 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 2102/18, II C 1599/18, II C 2104/18, II C 1596/18, II C 1592/18)

- od dnia 28 lutego 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 1744/18, II C 1743/18, II C 1591/18, II C 1590/18)

- od dnia 20 marca 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 2516/18, II C 2517/18)

- od dnia 24 marca 2018 roku do dnia zapłaty (sprawy II C 3001/18, II C 3000/18)

tytułem odszkodowania za opóźniony lot, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwów powód wskazał, iż poprzednicy prawni strony powodowej: A. J., A. M., A. B. (1), J. M. (1), B. K., A. O. (1), J. O. (1), A. O. (2), J. S. (1), M. C., A. N., P. M., P. B., J. N., H. K., S. H., M. S., J. M. (2), A. B. (2), K. K., K. J., G. M., B. S. (1), B. B., M. N., J. L. M., M. K., A. S., A. C., A. D., T. S., O. B., J. B., D. K., A. K. (1), J. D. (1), N. M., A. K. (2), J. S. (2), M. M., J. D. (2), O. A., K. M., S. O., E. D., J. O. (2), K. S., S. N., J. M. (3), B. S. (2), zawarli z pozwanym umowy transportu lotniczego i w dniu 23 grudnia 2017 roku podróżowali z W. do B., nr rejsu (...). Lot został opóźniony, na skutek czego pasażerowie dotarli do portu docelowego więcej niż 3 godziny po planowanym czasie przylotu. Wobec powyższego nabyli oni roszczenie o odszkodowanie na podstawie art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (dalej: Rozporządzenie nr 261/04) z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia. Pasażerowie przelali przysługującą im wierzytelność wobec pozwanego na rzecz powoda. Pozwany został powiadomiony o przelewach oraz wezwany do zapłaty należnych kwot w terminie 7 dni. Strony nie doszły do ugodowego rozwiązania sporu. Roszczenie powoda stało się wymagalne odpowiednio w dniach: 19 stycznia 2018 roku (10 spraw), 29 stycznia 2018 roku (15 spraw), 30 stycznia 2018 roku (9 spraw), 12 lutego 2018 roku (2 sprawy), 15 lutego 2018 roku (5 spraw), 27 lutego 2018 roku (4 sprawy), 19 marca 2018 roku (2 sprawy), 23 marca 2018 roku (2 sprawy) i od dni następujących po wskazanych datach powód dochodzi odsetek za opóźnienie.

W odpowiedzi na pozwy pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt II C 1272/18, Sąd Rejonowy w pkt. 1. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę w wysokości 30.000,00 EUR wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 6600,00 euro za okres od dnia 20 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 9000,00 euro za okres od dnia 30 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 5400,00 euro za okres od dnia 31 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1200,00 euro za okres od dnia 13 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 3000,00 euro za okres od dnia 16 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 2400,00 euro za okres od dnia 28 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1200,00 euro za okres od dnia 20 marca 2018 roku do dnia zapłaty i od kwoty 1200,00 euro za okres od dnia 24 marca 2018 roku do dnia zapłaty, zaś w pkt. 2. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 50.850,00 zł tytułem kosztów postępowania, w tym kwotę 45.000,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany, skarżąc go w całości. Orzeczeniu Sądu pierwszej instancji zarzucił naruszenie:

- art. 5 ust. 1 lit. c) ppkt iii) rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 [dalej: „Rozporządzenie”], poprzez jego zastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do uznania powództwa i obowiązku wypłaty odszkodowania na rzecz powoda, pomimo, iż w przedmiotowym stanie faktycznym nieregularność powstała w

związku z zaistnieniem okoliczności nadzwyczajnych, czyli złej pogody na rejsie poprzednim występującej na lotnisku w S., która spowodowała konieczność przekierowania rejsu na lotnisku zapasowe.

- art. 278 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez oddalenie wniosku dowodowego pozwanej w postaci przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność odczytania treści depeszy (...), dokumentacji (...) oraz N., która potwierdzała niekorzystne warunki meteorologiczne na lotnisku w S., przy jednoczesnym stwierdzeniu przez Sąd I instancji, że pozwana nie sprostала obowiązкови udowodnienia okoliczności nadzwyczajnych, a w dalszej kolejności, że „pozwany przedłożył co prawda nieczytelne wydruki z systemu (...), [...] jednak powyższe było niewystarczające aby zwolnić pozwanego przewoźnika z odpowiedzialności”.

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie dodatkowych dokumentów przedstawiających niekorzystne warunki pogodowe, czyli hubinfo oraz (...), które wyraźnie wskazywały okoliczności nadzwyczajne;

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie dokumentu N., który wskazywał na zachowanie dużych odstępów pomiędzy poszczególnymi rejsami czyli zachowanie rezerw przez pozwaną oraz wskazywał, że pozwana skorzystała z pierwszego lądującego samolotu w W., który był dostępny, a następnie wykonała rejs powodów na innej maszynie niż pierwotnie planowana, czyli podjęła wszelkie racjonalne środki w celu zminimalizowania niedogodności;

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie dokumentacji (...), w której wyraźnie wskazano obowiązki nałożone na pozwaną przez Państwa nad którymi odbywa się przelot konkretnego rejsu i ich przepisy krajowe określające minimalną liczbę dni, w których należy zgłosić samolot, jego znaki rejestracyjne przed planowaną operacją lotniczą, co potwierdzało, że pozwana nie mogła zapewnić leasingu samolotu szybciej, niż uczyniła to poprzez podstawienie własnej maszyny zastępczej, zaraz po wylądowaniu w W. z rejsu z L.;

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie zeznań z przesłuchania świadka pozwanej Spółki (...), który potwierdził, że pozwana podjęła wszelkie racjonalne środki w celu zminimalizowania niedogodności dla pasażerów oraz, że podjęła działania najszybsze z możliwych;

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i stwierdzenie, że pozwana nie udowodniła okoliczności nadzwyczajnych, podczas, gdy sam fakt wystąpienia okoliczności nadzwyczajnych został również przyznany przez powoda a zatem były to okoliczności bezsporne;

- art. 233 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, tym samym uznanie, że brak jest związku przyczynowo-skutkowego, pomiędzy rejsem z W. do S., a rejsem kolejnym odnoszącym się do rotacji poprzedników prawnych powoda, czyli z W. do B., uznając jednocześnie, że pasażerowie nie mogą ponosić odpowiedzialności za wadliwy system rotacyjny przewoźnika, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego, prowadzi do wniosków, że pozwana dokonała zamiany samolotów, co znacznie zmniejszyło opóźnienie rejsu poprzedników prawnych powoda do 4 godzin i 40 minut, podczas gdy pierwotnie zaplanowany samolot wylądował z opóźnieniem wynoszącym ponad 6 godzin, a zatem trudno w tej sytuacji winić system rotacyjny pozwanej;

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz pozwanej, według norm przepisanych, ewentualnie, na wypadek stwierdzenia, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy lub gdy wydanie wyroku wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, pozwany wniósł o uchylenie

w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie o ile jej wnioski zmierzały do uchylenia w całości zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie.

W niniejszym postępowaniu powód dochodził zasądzenia od pozwanego kwot po 600 Euro tytułem odszkodowania za opóźniony lot w oparciu o przepisy Rozporządzenia (WE) 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia. Pozwany podnosił zaś, iż opóźnienie spowodowane zostało zaistnieniem niespodziewanych okoliczności, których przewoźnik nie był w stanie uniknąć, bowiem rejs na trasie W.-B. miał być wykonywany samolotem (...), który wcześniej wykonywał lot z W. do S., jednak z uwagi na niekorzystne warunki atmosferyczne rejs do S. został przekierowany na lotnisko zapasowe. Powyższe zdarzenie spowodowało kilkugodzinne opóźnienie w przylocie ww. samolotu do W., a w konsekwencji zakłócenie dalszej rotacji maszyny. Przewoźnik wskazywał, iż w celu zminimalizowania zakłócenia zdecydował się na zmianę maszyny zaplanowanej do wykonania lotu z W. do B..

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo wskazując, iż strona pozwana nie wykazała zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności, które spowodowały opóźnienie przedmiotowego lotu, bowiem przedłożyła co prawda nieczytelne wydruki z systemu (...) oraz skutecznie wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. S. na okoliczność opóźnienia lotu, w tym środków podjętych w celu zminimalizowania opóźnienia skarżonego lotu, jednak w ocenie Sądu Rejonowego powyższe było niewystarczające, aby zwolnić pozwanego przewoźnika z odpowiedzialności odszkodowawczej.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżony wyrok winien podlegać uchyleniu, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, bowiem Sąd meriti nie rozpoznał istoty sprawy. W orzecnictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że "nierozpoznanie istoty sprawy" w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. polega na poprzestaniu na błędnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itp.) albo na zaniechaniu zbadania (w ogóle) materialnej podstawy żądania, niezbadaniu podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia albo całkowitym pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 października 2017 r., II PZ 19/17).

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwany powołał szereg dowodów na okoliczność wykazania uzyskania zwolnienia z obowiązku wypłaty odszkodowania. Do pozwu załączono wydruk z systemu (...), (...) (...) (...). Pozwany wnosił również o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność odczytania treści depešy (...), dokumentacji (...) oraz (...) która potwierdzała niekorzystne warunki meteorologiczne na lotnisku w S.. W toku postępowania pozwany wskazywał także na brak możliwości wyleasingowania samolotu w czasie krótszym niż powstałe opóźnienie, powołując na tę okoliczność m.in. dowód w postaci (...) ((...)) dla poszczególnych krajów.

Z niezwykle enigmatycznego uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego, meritum sprawy poświęcono bowiem w zasadzie jeden akapit, nie wynika by Sąd ten w jakikolwiek sposób odniósł się do powołanych przez pozwanego dowodów. Sąd Rejonowy przeprowadził co prawda dowód z przesłuchania świadka R. S., jednakże w żaden sposób go nie ocenił, poprzestając jedynie na stwierdzeniu, że powód słusznie podniósł, iż pasażerowie nie mogą ponosić odpowiedzialności za wadliwy system rotacyjny przewoźnika. Co przy tym istotne Sąd Rejonowy ani w ustaleniach faktycznych, ani w rozważaniach prawnych, nie wskazał na czym polegał ten system jak również dlaczego jest wadliwy. W szczególności nie wskazał czy jest wadliwy dlatego, że przewoźnik nie dysponował samolotem zastępczym na dany lot czy też jest wadliwy z uwagi na to, że przerwy między planowanymi lotami w rotacji są zbyt krótkie i nie pozwalały w sytuacji kiedy doszło do wystąpienia złych warunków pogodowych w trakcie lotu poprzedzającego dany lot na zapobieżenie skutkom opóźnienia, czy może system rotacyjny pozwanego jest wadliwy z innych względów.

Sąd Rejonowy uchylił się od oceny tej okoliczności. Nadto, Sąd Rejonowy w ogóle nie zajął stanowiska w kwestii tak podstawowej jak ocena tego czy mgła nad lotniskiem w S. stanowiła w ogóle nadzwyczajną okoliczność w rozumieniu Rozporządzenia (WE) 261/2004, czy też nie. Nawet takich ustaleń Sąd Rejonowy nie poczynił. Pozwany podnosił również, iż w celu zminimalizowania zakłócenia zdecydował się na zmianę maszyny zaplanowanej do wykonania lotu z W. do B.. Sąd Rejonowy winien więc ocenić, czy działaniem tym uzyskał zwolnienie z obowiązku wypłaty odszkodowania, bowiem w wytycznych interpretacyjnych dotyczących ww. rozporządzenia (WE) nr 261/2004 wskazano, iż w celu uzyskania zwolnienia z obowiązku wypłaty odszkodowania przewoźnik musi m.in. wykazać fakt, że takiego opóźnienia nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Mając na uwadze, iż dla rozpoznania niniejszej sprawy kluczowym było nie tylko stwierdzenie, iż doszło do opóźnienia lotu, ale również ocena okoliczności tego opóźnienia, na które powoływał się pozwany, stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Pozwany wskazywał na okoliczności przemawiające za zwolnieniem go z obowiązku wypłaty odszkodowania, wnosząc o przeprowadzenie dowodów mających świadczyć, iż opóźnienia nie można było uniknąć, pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Dokonanie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie z pominięciem powołanych przez stronę pozwaną dowodów w tym zakresie, skutkować więc musiało koniecznością wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Podkreślić przy tym należy, iż w postępowaniu uproszczonym sąd II instancji w zasadzie nie przeprowadza postępowania dowodowego, z wyjątkiem dowodu z dokumentu (art. 505¹¹ § 1 k.p.c., który obecnie jest uchylony jednak znajduje zastosowanie do postępowania apelacyjnego w tej sprawie, bowiem postępowanie drugoinstancyjne zostało wszczęte przed wejściem w życie przepisów nowelizujących). Sąd odwoławczy miał również na uwadze, że dla prawidłowego rozpoznania niniejszej sprawy koniecznym okazać się może przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy winien ustalić czy przyczyna, na którą powołuje się pozwany jest okolicznością nadzwyczajną, która mogłaby wyłączać odpowiedzialność pozwanego, następnie zaś czy pozwany organizując inny samolot wykazał, że takiego opóźnienia lub odwołania nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.